

Innspill til forskningsmeldingen

Verden har et økende energibehov. Dette er en av de få påstander som normalt ikke motsies. I tiårene fram til de alternative energikildene kan overta, slik vi alle ønsker, vil det økte energibehovet komme fra fossile kilder. Norge er det landet i verden som produserer den fossile energien på den mest effektive og miljøvennlige måten. Norges bidrag er derfor viktig i verdensammenheng, både energimessig og miljømessig. For å få til dette har Norge i en årrekke investert i kunnskaps- og teknologiutvikling innen petroleum. Vi besitter ledende kompetanse som verden trenger. Skal vi slutte å utvikle denne kompetansen nå?

I løpet av de siste 30-40 årene har petroleumsindustrien i Norge utviklet seg fra praktisk talt ingenting til å være den fremste høyteknologiske kunnskapsindustrien landet har, og bidrar i dag med 31 % av statens inntekter. Bak denne suksessen ligger det en betydelig satsing på grunnleggende kompetanseoppbygging, forskning og pilotering av ny teknologi.

Norge har i dag et stort og mangfoldig forskningsmiljø innen petroleum. Flere aktører gir stor konkurranse og høy kvalitet på forskningsprosjektene. Det største programmet innen Petroleumsforskning hos Forskningsrådet, Petromaks, har vært en driver i denne utviklingen. Erfaring viser at offentlig støtte er avgjørende for å få satt i gang langsiktig og nyskapende forskning, og offentlige midler utløser gjerne 3 ganger så mye industrimidler til forskningen.

Ser vi på framtidsutsiktene for petroleumsnæringen i Norge, - og i resten av verden, blir det stadig mer teknologisk krevende å produsere oljen og gassen. Store deler av oljeproduksjonen på norsk sokkel er fra eldre felt, og det er betydelige utfordringer knyttet til å forlenge og øke produksjonen fra disse. Klarer man imidlertid å øke utvinningsgraden eksempelvis med 1 % fra dagens nivå, vil det gi hele 300 mrd kr i ekstra inntekter (om man regner med oljeprisen anslått i statsbudsjettet), så forskning på dette området kan virkelig sies å være lønnsom.

Nye funn på norsk sokkel er i hovedsak små og har ofte kompliserte reservoarer som krever omfattende kunnskap og avansert teknologi. Produksjon i ekstreme miljø krever enda bedre teknologi for å sikre null utslipp til luft og vann. Her vil vi igjen peke på Petromaks, som gjennom sine prosjekt søker å bidra til en teknologiutvikling som skal gjøre petroleumsproduksjonen mest mulig miljøvennlig.

Derfor, skal Norge fortsatt være blant de internasjonalt ledende innen petroleumsteknologi og yte sitt bidrag i verdens kamp for renest mulig energi, kreves det en langsiktig satsing på forskning og utvikling. Ikke nedgang og kutt slik vi har sett i de siste års statsbudsjett.

I denne sammenhengen er det også svært uheldig å sette forskning på miljøvennlig energi og CO2 opp mot forskning på petroleum. Norge trenger en betydelig langsiktig satsing innenfor begge disse feltene, og burde ha gode forutsetninger for det. For petroleumsforskningens del mener vi konkret at OG21s ambisjon fra 2004 om statlige midler på 600 millioner kroner årlig er et beskjedent men fornuftig mål på kort sikt. Dette er et nødvendig nivå for å hindre forvitring av vår møysommelig oppsparte kunnskaps- og teknologikapital, og en av de beste investeringene Norge kan gjøre.